

Мікромамалії арборетуму Ботанічного саду НУБіП України: видовий склад та особливості розподілу

Андрій Чурілов

Національний університет біоресурсів і природокористування України (Київ)
e-mail: churilovam@nubip.edu.ua; orcid: 0000-0003-4153-9136

CHURILOV, A. Micromammals of the arboretum of the Botanical Garden of NUBiP of Ukraine: species composition and distribution patterns. — This research is based on the results of studies conducted in 2021–2024. It has been shown that five micromammal species belonging to three families and two orders were recorded within the arboretum of the Botanical Garden of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The species composition is characterised by the dominance of rodent species along with the presence of small insectivorans. The most common species, *Apodemus agrarius* and *Myodes glareolus*, are frequently encountered under the canopy of plantations and along forest edges. The structure of the micromammal fauna of the arboretum reflects an ecological connection with adjacent natural areas of the Holosiivskyi National Nature Park and indicates the relatively low degree of isolation of the studied area. The findings provide a foundation for further biodiversity monitoring and developing conservation strategies.

Вступ

Нині, довкілля зазнає суттєвої трансформації під впливом змін клімату, військових дій, промислового забруднення, також не останнім чинником трансформації є урбанізація, що посилює загрози для існування біологічного різноманіття та функціонування природних систем. Саме тому, надзвичайно важливе значення належить інвентаризації флори та фауни як основи для науково обґрунтованих заходів зі збереження видів, їхніх оселищ і відновлення деградованих природних комплексів [Загороднюк 2024].

Важлива роль у підтриманні біологічного різноманіття урбанізованих територій належить, перш за все, ботанічним садам, паркам, скверам та іншим озеленим територіям [Aronson *et al.* 2017]. Часто вони слугують своєрідними рефугіумами для низки видів, зокрема й чутливих до антропогенного впливу [Gentili *et al.* 2023]. Дослідження рослинного покриву та видового складу фауни таких територій є важливим елементом комплексної оцінки стану міського середовища [Beninde *et al.* 2015; Threlfall *et al.* 2017].

Особлива роль, при цьому, належить організмам, здатним чутливо реагувати на зміну характеристик середовища їхнього існування, що на ранніх етапах трансформації екосистем дозволяє оперативнo виявляти потенційні

загрози та своєчасно вживати заходів з мінімізації потенційних негативних наслідків. Дрібні ссавці, перш за все, мишоподібні гризуни та комахоїдні є важливими компонентами багатьох наземних екосистем. Вони вирізняються високою чисельністю, нетривалим життєвим циклом та є важливою ланкою трофічних ланцюгів [Ofori *et al.* 2016]. Завдяки високій екологічній пластичності та чутливості до змін у середовищі існування, мікромамалії вважаються ефективними біоіндикаторами стану та інформативними об'єктами для оцінки динамічних процесів у наземних екосистемах [Pearce & Venier 2005; Avenant 2011].

Метою публікації є узагальнення відомостей про видовий склад і просторовий розподіл дрібних ссавців на території арборетуму Ботанічного саду НУБіП України для формування основи подальшого довгострокового фауністичного моніторингу, соціологічного аналізу та удосконалення природоохоронних заходів.

Матеріал та методика

Польовий матеріал зібрано протягом 2021–2024 років на території ботанічного саду Національного університету біоресурсів і природокористування України (далі — НУБіП України). Основними методами отримання інформації про дрібних ссавців слугували маршрутні обліки (під час візуальних спостережень та польових літніх практик, із врахуванням знахідок загиблих тварин) [Occurrence... 2025], а також проведені автором опитування серед працівників ботанічного саду.

Визначення видового складу здійснювали за спеціалізованими визначниками [Загороднюк 2002]. Орієнтовну чисельність популяцій встановлювали з урахуванням шкали, запропонованої у праці [Загороднюк *et al.* 2002]. Номенклатурні назви ссавців наведено за «Таксономія і номенклатура...» [Загороднюк & Ємельянов 2012], тоді як латинські назви представників флори звіряли з актуальними даними *The Catalogue of Life*. Характеризуючи біотопи, враховували класифікацію EUNIS з поправками для території України [Онищенко 2016]. Для уточнення видового визначення окремих зразків проводили консультації з фахівцями, як у дистанційному форматі (online), так і шляхом надсилання зразків безпосередньо експертам.

Характеристика дослідженої території

Територія Ботанічного саду Національного університету біоресурсів і природокористування України (далі — НУБіП) площею 53 га розташована в південній частині міста Києва. Досліджена частина арборетуму має площу 8,67 га (рис. 1). Її територія має експозиційну, наукову та господарсько-адміністративну зони, огорожена й охороняється, що робить її репрезентативною з огляду на компактне розташування різних типів біотопів і обмежений пропускний режим для відвідування у вихідні та святкові дні.

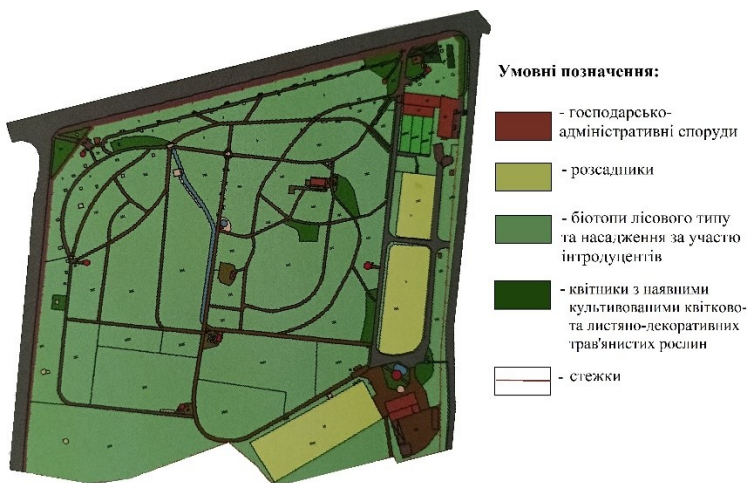

Рис. 1. Схема розташування ботанічного саду НУБіП.

Позначення: 1 — арборетум; 2, 3 — лісопаркова зона; 4 — плодо-овочевий сад; 5 — лісовий розсадник.

У межах господарсько-адміністративної частини ботанічного саду, природні ліси зведено, рослинний покрив зазнав докорінної трансформації та рудералізації, що пов'язано з господарською діяльністю, зокрема інтродукцією представників екзотичної дендрофлори, ущільненням ґрунту внаслідок формування і розширення мережі стежок тощо.

Переважаюча частина території Ботанічного саду НУБіП репрезентує біотопи лісового типу з переважанням ділянок широколистяних лісів, які за низкою морфологічних ознак (виражена надземна ярусність; переважно збережена структура живого надґрунтового покриву з наявними видами-індикаторами свіжих дібров (D_2); особливості ґрунтового покриву; мікрокліматичних умов) наближені до поширених урочищем «Голосіївський ліс» угру-

повань класу *Quercus-Fagetea* Br.-Bl. et Vlieg. 1937 [Онищенко 2013]. Окремо трапляються ділянки насаджень за участю інтродуцентів (*Robinia pseudoacacia* L., *Quercus rubra* L., *Fagus sylvatica* L. тощо), сформовані на місці корінних насаджень.

Рослинний покрив арборетуму є наслідком господарської діяльності з формування окультурених ландшафтів. Типовими біотопами у межах дослідженої території арборетуму є такі їх типи:

- **лісові біотопи** (EUNIS: G) різного ступеня антропоїчної трансформації, зокрема й ділянки зі створеними насадженнями інтродуцентів – *Pinus strobus* L., *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco, *Phellodendron amurense* Rupr., *Aesculus hippocastanum* L., представники родів *Quercus*, *Juglans*, *Fagus* тощо;
- **трав'яні біотопи** (EUNIS: E), які формуються уздовж стежок, лісових галявин та узлісь на межі з житловими масивами й кампусом НУБіП;
- **синантропні біотопи** (EUNIS: I), які представлено декоративними насадженнями, розсадниками, навчальними й господарсько-адміністративними будівлями. Загальний вигляд біотопів представлено на (рис. 2), де кожен тип позначено відповідно до класифікації EUNIS.

Рис. 2. Найпоширеніші типи біотопів арборетуму ботанічного саду НУБіП

Результати

Встановлено, що у межах арборетуму Ботанічного саду НУБіП України трапляються п'ять видів дрібних ссавців, що належать до п'яти родів (*Crociodura*, *Apodemus*, *Sylvaemus*, *Micromys*, *Myodes*) трьох родин (Soricidae, Muridae та Cricetidae) та двох рядів (Eulipotyphla, Rodentia). Огляд видів представлено у табличній формі у вигляді переліку знахідок видів (табл. 1). Дані в таблиці представляють лише окремі спостереження, зафіксовані через платформу iNaturalist, більше спостережень є у польових записниках.

У межах дослідженої частини Ботанічного саду НУБіП серед представників родини Muridae найчастіше трапляється *Apodemus agrarius*, який є звичайним видом для біотопів арборетуму (бал траплення — 4), що надає перевагу узліссям, часто трапляється уздовж огорожі на ділянках з густим травостоєм. Помічено високу активність представників цього виду в осінній період під липами (*Tilia* spp.), які формують алею, під час осипання липових горішків та інших плодів.

Таблиця 1. Реєстрація мікромамалій у межах арборетуму НУБіП України та на прилеглих територіях за результатами спостережень (автор знахідок — А. Чурілов)

Широта	Довгота	Дата знахідки	Додаткова інформація
<i>Crociodura suaveolens</i> Pallas, 1811 (білозубка мала)			
50.383121	30.503738	2025-01-16	активну особину виявлено у господарсько-адміністративному приміщенні
<i>Myodes glareolus</i> Schreber, 1780 (нориця руда)			
50.382893	30.500387	2024-08-14	особину виявлено під час виходу з нори
50.382897	30.501753	2024-06-07	активна особина на поверхні лісової підстилки
<i>Apodemus agrarius</i> Pallas, 1771 (житник пасистий)			
50.383409	30.502112	2024-08-21	молода особина в густому травостою з домінуванням лісових злаків (<i>Poa nemoralis</i> , <i>Brachypodium sylvaticum</i>), на узліссі, уздовж липової алеї
50.38318	30.502678	2024-04-03	виявлена тварина намагалася сховатися у норі під кущем ялівцю віргінського (<i>Juniperus virginiana</i>), на окультуреній ділянці «Сад магнолій»
50.383338	30.503102	2024-01-08	активна особина на поверхні лісової підстилки
50.382871	30.501852	2021-09-07	молода особина під час пошуків корму
50.383429	30.503164	2021-09-04	доросла особина під час пошуків корму, під насадженням лип (<i>Tilia tomentosa</i> , <i>T. platyphyllos</i>)
<i>Sylvaemus tauricus</i> Pallas, 1811 (мишак жовтогрудий)			
50.381457	30.504768	2022-09-22	знахідка загиблої особини в лісопарковій частині ботсаду
<i>Micromys minutus</i> Pallas, 1771 (мишка лучна)			
50.383038	30.503674	2024-12-11	активну особину виявлено у приміщенні тепличного комплексу

Іншим звичайним видом (бал трапляння 4) у межах арборетуму є *Myodes glareolus*, нори якого виявлено у центральній частині арборетуму. Вид надає перевагу ділянкам лісових біотопів з помірно розвиненим чагарниковим ярусом. Відомі факти проникнення до господарсько-адміністративних будівель у зимовий період, за усними повідомленнями працівників ботанічного саду, вид траплявся у пастки-давилки, близько двох особин за тиждень.

Sylvaemus tauricus також є видом, який нерідко трапляється у межах арборетуму (бал трапляння 3), надає перевагу лісовим біотопам, ділянкам з розвиненим чагарниковим та деревним ярусом насадження; частіше його реєстрували восени, коли масово дозрівають й осипаються насіння і плоди.

До видів, які рідко спостерігали в арборетумі, належать *Micromys minutus* та *Crocidura suaveolens*, обидва види були зареєстровані в зимовий час у межах господарсько-адміністративних споруд.

Для окремих видів дрібних ссавців (передусім *Apodemus agrarius*) відмічені факти хижацтва щодо них з боку бродячих та домашніх котів свійських (*Felis catus* L., 1758). Вони ж, ймовірно, є здобиччю для ласиці (*Mustela nivalis* L., 1766), активність якої фіксували у межах арборетуму.

Обговорення

Для аналізу отриманих результатів, спираючись на літературні джерела, проведено порівняння видового складу мікромамалій арборетуму ботанічного саду НУБіП України з іншими територіями київського мегаполіса [Загороднюк 2003; Василенко & Гайченко 2016], Голосіївського лісу (нині центральна частина НПП «Голосіївський») [Мішта 2007; Літопис ... 2023], прилеглих територій в урочищах «Лиса Гора» [Парнікоза & Загороднюк, 2023], «Феофанія» [Мішта 2013; Конякін *et al.* 2019, Радченко *et al.* 2019], заплава річки Віти [Мішта 2014], ботанічного саду ім. М. Гришка [Гаврись 2011] та інших лісопаркових зон Києва [Шевченко 2004].

Результати такого порівняння наведено у таблиці 2.

Одну з найдавніших праць про дрібних ссавців Києва датована ще 1950 роком [Рейтблат 1950]. Її присвячено огляду тогочасної фауни мишовидих гризунів, що включала вісім видів, і в ній схарактеризовано поширення цих видів у паркових зонах міста. Наступний період досліджень охоплює 2003–2007 роки, у цей час виходять як огляди фауни Києва та його околиць [Загороднюк 2003], так і публікації з результатами обліків дрібних ссавців лісопаркових зон міста [Шевченко 2004; Мішта 2007].

Аналіз відомостей з літератури про мікротеріофану як ботанічних садів, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва [Гаврись 2011; Конякін *et al.* 2019; Радченко *et al.* 2019], так і лісопаркових зон [Мішта 2013, 2014; Літопис ... 2023; Парнікоза & Загороднюк 2023] дозволяє оцінити склад мікротеріофауни мегаполіса Києва у кількості 19 видів.

Таблиця 2. Поширення дрібних ссавців у дев'яти варіантах паркових та лісопаркових зон міста Києва (за даними з літератури, повні назви зон дано у примітці внизу)

Ряд	Назва виду	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Eulipotyphla	<i>Crocidura suaveolens</i>	+	+	+	+	+	+		+	
	<i>Neomys anomalus</i>	+	+	+	+		+	+		
	<i>Neomys fodiens</i>	+	+	+	+					
	<i>Sorex araneus</i>	+	+	+						
	<i>Sorex minutus</i>	+	+							
Rodentia	<i>Apodemus agrarius</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	<i>Sylvemus sylvaticus</i>	+	+	+			+	+	+	+
	<i>Sylvaemus tauricus</i>	+	+	+	+	+	+			
	<i>Mus musculus</i>	+	+	+	+			+		
	<i>Myodes glareolus</i>	+	+	+	+	+				
	<i>Micromys minutus</i>	+	+			+				
	<i>Microtus arvalis</i>	+	+		+					
	<i>Microtus levis</i>	+	+	+						
	<i>Arvicola amphibius</i>	+	+							
	<i>Microtus subterraneus</i>	+	+							
	<i>Sicista betulina</i>	+	+							
	<i>Muscardinus avellanarius</i>	+	+							
	<i>Microtus agrestis</i>	+								
	<i>Microtus oeconomus</i>	+								
	Разом	19	17	10	8	5	5	4	3	2

Примітка: 1 — заплава річки Віта; 2 — урочище «Голосіївський ліс» центральна частина НПП «Голосіївський»; 3 — урочище «Феофанія»; 4 — урочище «Ліса гора»; 5 — арборетум ботанічного саду НУБіП України; 6 — ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України; 7 — Київський зоопарк [Шевченко 2004]; 8 — Парк імені Івана Багряного [Шевченко 2004]; 9 — парк Київсько-го політехнічного інституту [Шевченко 2004].

З аналізу цих праць можна зрозуміти, що вище видове різноманіття властиве територіям, які мають вагому кількість природних біотопів у своєму складі, зокрема 19 видів для заплави річки Віта та 17 видів в урочищі «Голосіївський ліс» [Мішта 2007, 2013]. Натомість паркові зони міста, розташовані серед міської забудови, що певною мірою сприяє їхній ізолюваності від великих природних та інших лісопаркових масивів Києва, мають лише від 2 до 4 видів [Шевченко 2004].

Зі 17 видів дрібних ссавців, наведених для фауни Голосіївського лісу, п'ять належать до дрібних комахоїдних і 12 — до гризунів [Мішта 2007]. Оскільки досліджена територія арборетуму безпосередньо межує з урочищем «Голосіївський ліс», але має значно меншу площу, закономірно, що всі виявлені види у межах арборетуму є характерними і для фауни центральної частини НПП «Голосіївський», репрезентуючи 29% видового складу дрібних ссавців вказаної території.

При порівнянні даних з прилеглими територіями урочищ «Феофанія» та «Лиса гора» подібність видового складу становить 59% та 47%, відповідно.

Виявлені особливості пояснюються з одного боку, розміром досліджуваних територій, їхньою біотопною різноманітністю та ступенем віддалення від урбанізованих зон, з іншого — різними підходами та деталізацією проведення самих досліджень.

Важливо зазначити, що усі розглянуті території у межах Голосієва, на відміну від інших паркових зон Києва [Шевченко 2004; Гаврись 2011] у фауністичному відношенні мають представлені три облікові групи мікромамалій — дрібні комахоїдні, миші та полівки, що опосередковано характеризує ступінь збереженості їхніх біотопів.

Очікуваними видами у межах арборетуму серед мишоподібних гризунів можуть бути: миша хатня (*Mus musculus* Linnaeus, 1758) — не зареєстровано як на території арборетуму, так і в прилеглих господарсько-адміністративних будівлях, хоча є свідчення співробітників про знахідки понад 10 років тому. Не виключено знахідки видів з роду *Microtus* (Cricetidae) та *Sorex* (Soricidae), представників яких знаходили на прилеглих територіях (*Sorex araneus*, парк ім. М. Рильського, 29.08.2024, дані автора) до Ботанічного саду НУБіП.

Висновки

У результаті досліджень з'ясовано, що:

1. Сучасний фауністичний склад мікромамалій арборетуму ботанічного саду НУБіП України налічує щонайменше п'ять видів з 5 родів та 3 родин з двох облікових груп — *Eulipotyphla* та *Rodentia*.

2. За допомогою маршрутних обстежень виявлено видовий склад з числа звичайних, переважаючих видів, властивих біотопам узлісь (*Apodemus agrarius*), біотопам з наявним деревним і чагарниковим ярусом (*Sylvaemus tauricus*, *Myodes glareolus*) і видам, які потребують наявності добре розвиненої лісової підстилки (*Crocidura suaveolens*), що характеризує досліджену територію, як сприятливу для біологічного різноманіття внаслідок збереженості просторової структури біотопів.

3. Співвідношення облікових груп мікромамалій, зокрема наявність дрібних комахоїдних, мишей та полівок, відображає особливості просторового розташування дослідженої території поблизу лісових масивів НПП «Голосіївський», вказуючи на низький ступінь її ізольованості порівняно з лісопарковими зонами центральної частини Києва.

Подяки

Автор висловлює щирі подяки кандидату біологічних наук Ігорю Загороднюку (Науково-природничий музей НАН України) за підтримку й методичні поради щодо рукопису та спільноті з ресурсу iNaturalist за уточнення видової належності дрібних ссавців Ботанічного саду НУБіП України для виконаних автором спостережень.

Література

- Василенко, А., В. Гайченко. 2016. Дослідження поширення гризунів на території київського мегаполісу. В кн.: *Сталий розвиток країни в рамках Європейської інтеграції*. Тези Всеукраїнської науково-практичної конференції, online: [URL](#)
- Гаврись, Г. 2011. Фауна хребетних тварин Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка: стан, фауністичні групи, шляхи збереження. *Науковий вісник НУБіП України. Серія Лісівництво та декоративне садівництво*, **164** (1): 112–121.
- Загороднюк, І. 2002. Польовий визначник дрібних ссавців України. *Національний науково-природничий музей НАН України*, Київ, 1–60. (Серія: Праці Теріологічної школи; Вип. 5).
- Загороднюк, І., Киселюк, О., Поліщук, І., & Зеніна, І. 2002. Бальні оцінки чисельності популяцій та мінімальна схема обліку ссавців. *Вісник львівського університету. серія біологічна*, **30**, 8–17.
- Загороднюк, І. 2003. Дика теріофауна Києва та його околиць і тенденції її урбанізації. *Вісник зоології*, **37** (6): 29–38.
- Загороднюк, І., & Смельянов, І. 2012. Таксономія і номенклатура ссавців України. *Вісник Національного науково-природничого музею*, **10**: 5–30.
- Загороднюк, І., & Смельянов, І. 2013. Урбанофауна ссавців: структурні елементи, історія формування, зоогеографічні зв'язки. *Вісник Львівського університету. Серія біологічна*, **61**: 108–120.
- Загороднюк, І. 2024. Природничі теренові дослідження воєнного часу в Україні: зміни пріоритетів. *Вісник НАН України*, (4): 58–68. [CrossRef](#)
- Конякін, С., Шупова, Т., Губарь, Л., & Білушенко, А. 2019. Хребетні тварини урочища Феофанія. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Біологія*, (2): 19–28. [CrossRef](#)
- Мішта, А. 2007. Ссавці Голосіївського лісу та прилеглих територій. В кн.: Мельничук Д. О. (ред.). *Екологія Голосіївського лісу*. Національний аграрний університет. Фенікс, Київ, 154–173.
- Мішта, А. 2013. Дрібні наземні ссавці урочища «Феофанія». В кн.: Радченко, В. Г. (ред.). *Роль ботанічних садів і дендропарків у збереженні та збагаченні біологічного різноманіття урбанізованих територій: Матеріали міжнародної наукової конференції*. НЦЕБМ НАН України, ПАТ «Віпол», Київ, 111–112.
- Мішта, А. 2014. Роль заплави річки Віта у підтриманні різноманіття ссавців (Mammalia). Екологія водно-болотних угідь і торфовищ (збірник наукових статей). Головний редактор В.В. Кошичук. ТОВ НВП Інтерсервіс, Київ, 166–170.
- Онищенко, В. 2013. Лісова рослинність ур. Голосіївський ліс (м. Київ). *Біологічні системи*, Вип. 1: 93–115.
- Онищенко, В. 2016. *Оселища України за класифікацією EUNIS*. Фітосоціоцентр, Київ, 1–56.
- Парнікоза, І., & Загороднюк, І. 2023. Теріофауна Лисої гори в Києві: ознаки збереженості та рівні синантропізації. *Novitates Theriologicae*, **16**: 32–43. [CrossRef](#)
- Радченко, В., Бурда, Р., Пашкевич, Н., та ін. 2019. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва Феофанія — осередок біотичного різноманіття урбаноекосистеми Києва. *Екологічні науки (Науково-практичний журнал)*, No. 2 (25): 138–146. [URL](#)
- Рейтблат, А. 1950. Мышевидные грызуны зеленых насаждений г. Киева и их роль в городском хозяйстве. *Труды Зоологического музея*, **2**: 97–102. (Серія: Наукові записки Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка; Том 9; Вип. 6).
- Шевченко, С. 2004. Дрібні ссавці паркових зон Києва. *Науковий вісник Національного аграрного університету. Серія Лісівництво*, **71**: 86–90.
- Aronson, M. F. J., C. A. Lepczyk, K. L. Evans, [et al.]. 2017. Biodiversity in the city: key challenges for urban green space management. *Frontiers in Ecology and the Environment*, **15** (4): 189–196. [CrossRef](#)
- Avenant, N. 2011. The potential utility of rodents and other small mammals as indicators of ecosystem integrity of South African grasslands. *Wildlife Research*, **38** (7): 38: 626–639. [CrossRef](#)
- Beninde, J., M. Veith, A. Hochkirch. 2015. Biodiversity in cities needs space: a meta-analysis of factors determining intra-urban biodiversity variation. *Ecology Letters*, **18** (6): 581–592. [CrossRef](#)

- Gentili, R., L. A. Quaglini, G. Galasso, [et al.]. 2023. Urban refugia sheltering biodiversity across world cities. *Urban Ecosystems*, **27**: 219–230. [CrossRef](#)
- Pearce, J., L. Venier. 2005. Small mammals as bioindicators of sustainable boreal forest management. *Forest Ecology and Management*, **208**: 153–175. [CrossRef](#)
- Occurrence... 2025. Occurrence of mammals in the botanical garden of NUBIP of Ukraine. GBIF.org (09 April 2025). *GBIF Occurrence*. Download [CrossRef](#)
- Ofori, B. Y., D. K. Attuquayefio, E. H. Owusu, [et al.] 2016. Spatio-temporal variation in small mammal species richness, relative abundance, and body mass reveal changes in a coastal wetland ecosystem in Ghana. *Environmental Monitoring and Assessment*, **188** (6): 1–10. [CrossRef](#)
- Threlfall, C. G., L. Mata, J. A. Mackie, [et al.]. 2017. Increasing biodiversity in urban green spaces through simple vegetation interventions. *Journal of Applied Ecology*, **54** (6): 1874–1883. [CrossRef](#)

Резюме

ЧУРЛОВ, А. Мікромамалії арборетуму Ботанічного саду НУБіП України: видовий склад та особливості розподілу. — За результатами досліджень видового складу та особливостей розподілу дрібних ссавців у межах арборетуму ботанічного саду НУБіП України протягом 2021–2024 роках встановлено наявність п'яти видів мікромамалій, що належать до трьох родин і двох рядів. Видовий склад характеризується домінуванням мишоподібних гризунів та наявністю представників дрібних комахоїдних. Виявлено, що найпоширенішими видами є *Apodemus agrarius* та *Myodes glareolus*, які часто зустрічаються під наметом насаджень та на узліссях. Показано, що структура фауни мікромамалій арборетуму відображає наявність зв'язку з прилеглими природними територіями НПП «Голосіївський» та відносно низький рівень ізоляції. Одержані результати створюють основу для подальшого моніторингу та розробки природоохоронних заходів.